

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ScioŠkola Brno – základní škola, s.r.o.
2023/2024

Preventivní program ScioŠkoly Brno - základní školy, s.r.o.

Program se opírá o následující právní předpisy doporučené školám:

- Vyhláška č. 72/2005 sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních - Příloha č. 3.
- Vyhláška č. 27/2016 sb. vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005 Sb.

Metodické pokyny

- Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, č. j. 2006/2007 - 51.
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j. 4423/99-22.
- Metodický pokyn ministra k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 28275/200022.
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 0194/2002-14
 - související normy: Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) - ohlašovací povinnosti školy při neomluvených hodinách. Zákon o sociálně právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. - více o ohlašovací povinnosti školy.
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25884/2003-24.
- Související norma: Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb.
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (ČJ. 29159/2001-26).

Zákony

- zákon o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů č. 563/2004 Sb.
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění.
- zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních , v platném znění.
- zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění.

- zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

1. Základní údaje o škole – charakteristika školy

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ScioŠkola Brno – základní škola, s.r.o., Sokolova 145/4, 619 00, Brno-jih-Horní Heršpice
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Vítězslav Dohnal
Telefon na ředitele	737 243 003
Email na ředitele	vitezslav.dohnal@scioskola.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Jarmila Peřinová, Mgr. Tomáš Forman
Telefon	777 462 288
e-mail	jarmila.perinova@scioskola.cz , tomas.forman@scioskola.cz
Specializační studium	Ne

Výchovný poradce	Mgr. Tereza Kašparcová - pro 1.trojročí Mgr. Ivana Binková - pro 2. trojročí Mgr. Tomáš Forman - pro 3. trojročí
Telefon	604 140 616
e-mail	tereza.kasparcova@scioskola.cz ivana.binkova@scioskola.cz tomas.forman@scioskola.cz

Specializační studium	Mgr. Ivana Binková- ano
------------------------------	-------------------------

Jméno školního psychologa	Mgr. Markéta Davidová
Telefon	777 462 288
e-mail	marketa.davidova@scioskola.cz

Jméno kariérového poradce	Mgr. Mirka Macháčková
Telefon	604 140 616
e-mail	mirka.machackova@scioskola.cz

Jméno speciálního pedagoga	Mgr. Jarmila Peřinová
Telefon	777 462 288
E-mail	jarmila.perinova@scioskola.cz

2. Analýza výchozí situace

Vnitřní zdroje

Jsme malá škola komunitního typu a v současné chvíli poskytujeme vzdělání od 1. - 9. ročníku. Škola sídlí v samostatné budově se zahradou, součástí školy je výdejna stravy a jídelna. V areálu školy má své zázemí také školní družina. Budovu si pronajímáme od městské části.

Umístění školy

Sídlíme v městské části Brno - jih - Horní Heršpice, v blízkosti sportovních areálů či zookoutku, které pro naše děti tvoří přirozený prostor pro jejich rozvoj a poznávání.

Sídlíme v budově školy z třicátých let minulého tisíciletí. Škola je snadno dostupná brněnským i mimo brněnským dětem díky brněnské MHD (zastávka Horní Heršpice), případně autem.

Škola se zaměřuje na vzdělávání žáků ve věku 6 - 16 let. Přestože jsme škola soukromá, financovaná kromě příspěvku MŠMT také školným, snažíme se být školou maximálně přístupnou pro děti všech vrstev společnosti. I proto se snažíme udržovat školné na přijatelné úrovni. Naši žáci a rodiče tak tvoří velmi pestrou směsici zájmů, talentů, národností, oborů či profesí. Někteří docházejí pěšky, jiní dojíždějí zdaleka. Všechny však spojuje zájem se aktivně a pravidelně zajímat o vzdělání, spoluvytvářet kulturu a jedinečnost školy, být její součástí a respektovat její pravidla a základní hodnoty. Toto je také základním kritériem pro přijetí do školního vzdělávání (kromě ověření nezbytných předpokladů školní zralosti).

Podmínky školy

Naše škola těží ze skutečnosti, že se nachází v budově, která jako škola už dříve fungovala, dále také proběhla rekonstrukce, při níž vzniklo nové patro s učebnami a zázemím pro průvodce, školního speciálního pedagoga a školního psychologa. V současné chvíli máme k dispozici 7 vybavených učeben. V areálu školy máme také vlastní výdejnu stravy a jídelnu. V celém prostoru školy je k dispozici kvalitní bezdrátové připojení k internetu. Máme k dispozici notebooky, které můžeme využívat pro přípravu hodin i přímo ve výuce.

Vycházíme z přesvědčení, že svět je přirozeným místem trvalého vzdělávacího procesu, proto věříme, že škola se nesmí zavírat sama do sebe. Snažíme se pravidelně zapojovat externisty do života školy, a to ať již do organizace školního života či přímo do vzdělávacího procesu. Také se snažíme do života školy co nejvíce zapojit rodiče a rodiny dětí. Proto podporujeme rodiče, aby pro školu či přímo ve škole organizovali semináře, přednášky, dílny a seznamovali tak děti se svým světem.

Vzhledem k situaci v minulých letech je nutné, abychom byli připraveni také na možnost přechodu na distanční výuku. Bude-li znovu potřeba nastavit režim tak, abychom zůstali v kontaktu s dětmi i rodinami, byl zajištěn přístup všech dětí k on-line výuce a nedocházelo k vyčleňování.

Charakteristika pedagogického sboru

Snažíme se dlouhodobě budovat stabilní tým odborníků na vzdělávání dětí, kterým říkáme průvodci. Průvodci proto, protože pomáhají dětem se orientovat v neustále se měnícím světě. Protože provázejí děti na cestě za poznáním. Pomáhají odhalovat silné stránky a jedinečnou vzdělávací cestu každého dítěte. Usnadňují dětem určit si co, kdy a jak se učit.

Sbor v našem pojetí není jen prostý součet jednotlivců, ale vnitřně provázaný živoucí organismus, kde každý jednotlivec přispívá k fungování celku. Organismus, který neustále reflektuje skutečnost, vyvíjí se a zdokonaluje. Průvodci proto společně připravují výukový obsah a společně jím provázejí děti a poskytují jim zpětnou vazbu.

Průvodci usilují o trvalé zdokonalování své práce a hledají ideální metody, strategie a formy výuky pro jednotlivé děti i jejich skupiny. Za tím účelem aktivně vyhledávají a účastní se nejrůznějších projektů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, v čemž jim vychází vstřícné vedení školy i zřizovatel.

Všichni průvodci a další pracovníci působící na škole procházejí náročným přijímacím a zaškolovacím řízením.

Velikost pedagogického sboru, jeho odborná kvalifikovanost a rozvoj odpovídají cílům ŠVP.

Trojročí, patronské skupiny a metoda komunitních kruhů

Základní sociální jednotkou ScioŠkoly je trojročí, respektive patronské skupiny, které sdružují cca 12 dětí napříč věkovým spektrem. Patronska skupina se v pravidelných intervalech setkává ke svému programu, jehož těžiště je především v rozvíjení sebepoznání a posilování schopnosti aktivní a solidární kooperace. Současně funguje jako další článek školního shromáždění. Každá patronska skupina má svého průvodce - patrona.

V rámci projektů i při programu jednotlivých patronských skupin dochází k setkáním žáků, kteří sedí často skutečně v kruhu a společně řeší aktuální problémy, reflektují průběh výuky a svou roli v něm, hledají odpovědi na otázky spojené s výchovou nebo vzděláváním. Zde je vytvářen bezpečný prostor pro prezentování, formování i případnou korekci postojů dětí k nejrůznějším otázkám, skutečnostem, které se jich týkají. Komunitní kruhy rozvíjejí hlavně kompetenci komunikační, občanské, sociální a kompetence k řešení problémů.

Metodik prevence

Metodik prevence (MP) úzce spolupracuje s vedením školy, členy pedagogického sboru. Náplň práce MP bude pravidelně aktualizována. Zahrnuje činnosti metodické, koordinační, informační a poradenské a vychází z Úmluvy o právech dítěte. Funkci MP zastává Mgr. Jarmila Peřinová, VP (výchovného poradce) pro 1.trojročí Tereza Kašparcová, pro 2. trojročí Ivana Binková, pro 3.trojročí Tomáš Forman.

Vnější zdroje

Pedagogicko psychologická poradna, Lomená 44, 617 00 Brno

Vedoucí pracoviště: Mgr. Renata Abrahamová

Tel: 541 424 580-9, 725 520 038

lomena@pppbrno.cz

Centrum poradenství v Brně Společnost Podané ruce o.p.s., www.podaneruce.cz, vedoucí zařízení Ing. Radovan Voříšek, vorisek@podaneruce.cz

Tým včasné podpory, Práh jižní Morava, z.ú., Štěpánská 2, 602 00 Brno, tel. 734 850 542

PPP Sládkova

Tel: 548 526 802, 723 252 765

sladkova@pppbrno.cz

Webové stránky **MŠMT** www.msmt.cz (nabídka grantů)

Policie ČR www.policie.cz, programy pí Šimoníkové- Kyberšikana, trestně- právní odpovědnost.

Koordinační centrum prevence, Odbor sociální péče MMB, Koliště 19, 601 67, Brno, PaedDr. Jan Polák, CSc., vedoucí odboru, +420 542 173 721, polak.jan@brno.cz

Referent sociálních věcí ÚMČ Brno - jih

Bc. Jana Večeřová , vedoucí referátu, tel.: 545 427 570, jana.vecerova@brno-jih.cz

OSPOD

Dále

Linky důvěry, další Pedagogicko-psychologické poradny, Nízkoprahová centra, Sociálně právní ochrana dětí, Střediska výchovné péče, Dětské diagnostické ústavy, Krizová centra, K- centra, Nadace Naše dítě, Linka bezpečí, Bílý kruh bezpečí, Národní centrum bezpečnějšího internetu.

Monitoring

Autoevaluace:

Z hlediska prevence je pro nás klíčové monitorovat tyto oblasti:

- Klima školy - zda se děti, průvodci i další pracovníci školy ve škole cítí bezpečně, zda ve škole panují dobré vztahy. Zda klima školy přispívá k rozvoji vnitřní motivace dětí.
- Další vzdělávání pracovníků a odborný růst - zda pracovníci školy (pedagogičtí i nepedagogičtí) mají dostatečné podmínky pro svůj odborný růst a zda tyto možnosti využívají.

Dotazníková šetření

- využíváme pravidelně dotazníkové šetření "Mapa školy"

3. Cíle MMP

Vzhledem k tomu, že škola funguje od roku 2016 a výrazně se navýšil počet průvodců i žáků, je znovu naším hlavním cílem pro tento rok vystavět fungující komunitu skládající se z dílčích kolektivů, ve kterých se žáci cítí bezpečně. Pro vytvoření kvalitního pracovního prostředí jsme se zúčastnili před začátkem školního roku několikadenního teambuildingu, kterého se zúčastnil celý tým průvodců i vedení. Vedle tohoto hlavního cíle prvního společného školního roku máme ještě další cíle, které uvádíme v následujícím přehledu.

Dlouhodobé cíle

- výchova k toleranci, spolupráci a přátelským vztahům
- podpora multikulturního prostředí ve škole
- respektování demokratických principů
- nelhostejnost k potřebám druhých
- odpovědnost vůči sobě i ostatním, kultivované veřejné vystupování, zájem o osobní růst, reprezentace školy
- minimalizování zájmu o návykové látky, zabránění rizikovému chování v sexuální oblasti, při setkání s extremistickými projevy, brutalitou, sektářstvím aj.
- citlivost a odpovědnost vůči sobě i ostatním při setkání se sociálně patologickými jevy
- vedení k sebeúctě a zdravému sebevědomí, k úctě ke starším
- podpora charitativních akcí
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- eliminování rizikového chování či varování před ním a jeho důsledky
- získání žáků pro kvalitní využití volného času

Cíle MPP pro jednotlivá trojročí:

1. trojročí

- podpora dětí v adaptaci na školu
- adaptace nové skupiny dětí - na společnou výuku a trávení času spolu
- podpora nově vznikajícího kolektivu, vytváření identity třídy, zdravé třídní klima
- Čtením a psaním ke kritickému myšlení. Odlišnosti každého z nás. Čtení příběhu o asijském chlapci, který chodí do české školy a myslí si, že musí každý den před školou projít proměnou, aby byl normální.
- rozvoj sociální a emoční inteligence
- programy patronských skupin
- navazování zdravých vztahů, správné řešení konfliktů a komunikace mezi žáky, respekt

- podpora smysluplného trávení volného času a bezpečného pohybu ve virtuálním světě
- porozumění odlišnostem (vč. ADHD, autismus, tělesná a mentální postižení) a zvyšování tolerance
- základy vztahové a sexuální výchovy
- základy smysluplného trávení volného času a bezpečného užívání internetu
- podpora zdravého životního stylu a vztahu k tělu
- práva a povinnosti dětí a bezpečí dítěte (CAN, Linka důvěry atd.)

2. trojročí

- podpora dobrého třídního klimatu a navazování zdravých vztahů
- prevence rasismu a xenofobie, zvyšování tolerance vůči menšinám a odlišnostem
- podpora smysluplného trávení volného času a bezpečného pohybu ve virtuálním světě
- podpora zdravého životního stylu a vztahu k tělu
- vztahová a sexuální výchova
- podpora osobnostního rozvoje (posilování sebejistoty, zvládání konfliktních situací, práce s emocemi, efektivní komunikace, sebepoznání, sebepojetí, schopnost čelit sociálnímu tlaku, rozvíjení spolupráce ve třídě)
- agresivita, šikana, kyberšikana a další formy násilného chování
- problematika užívání návykových látek (legální i nelegální návykové látky, účinky, rizika) a jiných forem závislostního chování (př. gambling, závislost na PC hrách)
- strategie efektivního učení
- rodina a rozvod
- porozumění odlišnostem (vč. ADHD, autismus, tělesná a mentální postižení) a zvyšování tolerance
- programy patronských skupin

3. trojročí

- podpora dobrého třídního klimatu a navazování zdravých vztahů
- dospívání, dospělost, přechod na SŠ, budování samostatnosti a přehledu pro výběr střední školy
- práce se stresem a emocemi, péče o psychiku
- dospívání, partnerské vztahy, sexuální problematika, rizikové sexuální chování
- zdravý vztah k tělu, pochopení tělesných změn a prevence poruch příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie, přejídání, obezita)
- prevence násilí ve vztazích, agresivita, šikana
- masová média a společnost
- spiritualita, náboženství, sekty
- multikulturalita, prevence rasismu
- podpora osobnostního rozvoje (posilování sebejistoty, zvládání konfliktních situací, práce s emocemi, efektivní komunikace, sebepoznání, sebepojetí, schopnost čelit sociálnímu tlaku, rozvíjení spolupráce ve třídě)
- Kyberšikana, kybergrooming a sexting
- Trestně právní odpovědnost

- problematika užívání návykových látek (legální i nelegální návykové látky, účinky, rizika) a jiných forem závislostního chování (př. gambling, závislost na PC hrách)

Realizace MPP:

Realizace MPP bude probíhat v období celého školního roku, budou se na ní podílet všichni průvodci, a to např. v rámci ranních kruhů, třídnických hodin, ale také patronských hodin a SVS. S primární prevencí se děti také budou setkávat na shromáždění a při společné tvorbě pravidel. Realizovány budou také preventivní programy dle věkových skupin- 1. ročník: Emušáci Ferda a jeho mouchy, 2. ročník: Kočičí zahrada, 3. ročník: Internetoví úžasňáci, 4.-6. ročník: Dobronauti. Nedílnou součástí naplňování MPP jsou také adaptační období, výjezdy v průběhu roku (ozdravné pobyty, sportovní a výměnné pobyty) či výlety a exkurze. Ale také akce pořádané pro rodiče či další společenské akce typu zahradní slavnost nebo vánoční jarmark. Za realizaci MPP zodpovídá metodik školní prevence. Spolupracuje s průvodci, školním psychologem, výchovným poradcem, vedením školy a PPP.

Systém školy a jeho návaznost na Preventivní program školy

Osm ScioKompetencí určuje cíle vzdělávání ve ScioŠkolách. Jsou to oblasti, ve kterých děti a studenty/ky rozvíjíme, cesty, po kterých je vedeme. Odvíjejí se od mise ScioŠkol: „Připravujeme děti a mladé lidi na život ve 21. století tak, aby uměli vzít život do svých rukou a mohli se stát tvůrci budoucnosti.“ Vzdělávání a učení je proces, který trvá celý život. ScioKompetence nejsou jen pro děti a studenty/ky, je to výzva pro každého. Cíleným rozvojem těchto kompetencí zároveň naplňujeme dlouhodobé cíle PPŠ (viz 3.1 Dlouhodobé cíle) a vytváříme prostředí, které samo o sobě mnoho projevů rizikového chování preventuje.

ScioKompetence

1. Řídím a poháním své učení (učební autonomie)

Svět bude čím dál složitější a změny budou přicházet rychleji. Proto je a bude nezbytné se učit celý život, zůstat zvědavý/á a mít potěšení z poznávání a současně brát změny jako výzvu a příležitost k učení. Už dnes jsou ve výhodě ti, kdo se rádi učí, rozumí svému učení, umí ho řídit, pohánět, plánovat i reflektovat. Umět se učit to je v 21. století naprostá nezbytnost.

2. Vybírám si, co (a koho) si pustím do mysli

Informace a jiné vjemy se na nás hrnou ze všech stran. Je jich mnohem víc, než co je náš mozek schopen zvládnout. Hodně jich je zbytečných, mnohé jsou manipulativní, lživé nebo dokonce škodlivé. Ale i zajímavých a užitečných informací je moc. Proto je třeba se naučit mezi nimi aktivně vybírat ty nejdůležitější, nejužitečnější a průběžně filtrovat záplavu těch ostatních. Bez téhle kompetence se v narůstajícím přívalu informací nedá přežít.

3. Rozumím sám sobě

Pro spokojený život je třeba mít pevné body, něco jistého, stálého. Jedinými trvalými průvodci našich životů jsme my sami. Je třeba, abychom se na sebe mohli vždycky spolehnout, nejen dnes, ale i za padesát let. A to se nám povede, když se naučíme rozumět sami sobě. Bez toho se nebudeme umět v proměnlivé a nejisté budoucnosti rozhodovat a ztratíme vnitřní svobodu. Rozumět sám sobě vždy bylo, stále je a čím dál víc bude základem spokojeného života.

4. Odolávám nejistotě, neúspěchu i stresu (odolnost)

Současnost přináší mnoho nejistoty a stresu. Koronavirus všem ukázal, že to, co jsme pokládali za jisté, se může během pár dnů úplně změnit. Čeká nás složitý a nepředvídatelný svět, budeme se muset rozhodovat pod tlakem, často v nejistotě. Budeme čelit chybám svým i jiných, zažijeme stres, neúspěchy, nepřízeň osudu. Mohou přijít i prudké a zcela nečekané změny, díky kterým dojde i ke zhoršení kvality života. Je třeba se na všudypřítomnou nejistotu připravit, zvyšovat svou odolnost, otužovat se.

5. Buduji a udržuji dobré vztahy

Doba života bude delší. Bude třeba umět dobře fungovat nejen v dlouhodobých vztazích s rodinou a přáteli, ale také vytvářet a udržovat dobré korektní vztahy se širším okruhem lidí. Třeba ve škole, v práci, se sousedy, v komunitě, na sociálních sítích, se svými oponenty/kami, nebo i s úplně cizími lidmi. Každý přemýšlí a prožívá svět jinak, umí jiné věci, pokud se naučíme dobře vycházet s různými lidmi, můžeme se od každého z nich něco naučit. Dobré vztahy byly, jsou a budou pro plnohodnotný život nezbytné a jejich význam v proměnlivé budoucnosti poroste.

6. Konám dobro a stavím se zlu (kategorický imperativ)

“Nejvíce se vyplatí, když člověk člověku pomáhá,” píše Jan Werich v pohádce Královna koloběžka. A platí i opak, přehlížet nebo tolerovat zlo se nakonec vždy vymstí, i když postavit se zlu vyžaduje často velkou odvahu i osobní oběti. Vést smysluplný život to znamená i být užitečný pro své okolí i pro společnost. Celý život ti bude pomáhat zkušenost, že dobré skutky přinášejí dobrý pocit a že je radost pomáhat ostatním.

7. Jsem tvůrcem budoucnosti světa

Každý nese svůj kousek odpovědnosti za budoucnost světa, každý může přispět k řešení problémů, ať už jsou lokální nebo i globální, malé i velké. A každý by si měl být vědom, že i neúčastí či nezájmem se podílí na podobě budoucnosti. Připravujeme děti budoucnost nejen přijmout a zvládnout, ale také ji aktivně ovlivňovat a spolu-vytvářet. Ať už se bude svět vyvíjet jakkoliv, je povinností každého usilovat o to, aby byl lepší.

8. Mám život ve svých rukou

Každý člověk chce vést smysluplný, naplněný a spokojený život a plnit si své sny. Těžko můžeme být v životě svobodní, pokud budeme ve vleku náhod osudu, obětí okolností či hříčkou v rukou technologií a umělé inteligence. Proto je důležité umět se svobodně rozhodovat, mít autonomii, zvládat překonávat překážky, dosahovat své cíle, a spoustu dalších věcí, které rozvíjíme skrze všechny naše Sciokompetence. Zkrátka umět si (vždy) najít vlastní cestu, jak mít život ve svých rukou.

Tento minimální preventivní program na rok 2023/2024 sepsala na základě konzultace s kolegy

Mgr. Jarmila Peřinová
metodik prevence